

Meters dode palingen & zeeprikken langs de rivieren; tel ze mee!

In de maanden mei en juni zijn er veel waarnemingen binnengekomen van dode alen en zeeprikken langs de strandjes van onze rivieren. Dit lijkt verband te houden met de lage waterstanden. Een deel van de gevonden dieren vertoont verwondingen (knakken) die mogelijk het gevolg zijn van waterkrachtcentraleturbines of sloopschroeven. Paling en zeeprik hebben beiden een slangachtig lichaam dat in het volwassen stadium wel een meter lang kunnen worden, hetgeen ze gevoelig maakt voor beschadiging. RAVON brengt de waarnemingen in kaart om meer zicht te krijgen op het aantal dode dieren en de mogelijke oorzaken van de sterfte.

De palingpopulaties zijn de afgelopen decennia sterk afgenomen. Zelfs zo sterk dat de paling dreigt uit te sterven als er niets verandert. Het International Council for the exploration of the Sea (ICES, het wetenschappelijk instituut dat adviezen geeft aan de Europese Unie) geeft in het advies voor 2011 nadrukkelijk aan dat: 'Het Europese palingbestand blijft dalen in een alarmerend tempo'. Om de paling voor uitsterven te behoeden worden in Europees verband maatregelen, zoals het instellen van een vangstverbod tijdens de belangrijkste trekperiode, genomen. Beter is het om ook te stoppen met de consumptie van aal totdat herstel optreedt, dit vinden RAVON en de andere deelnemers van de Projectgroep Aalherstel 2009 onder voorzitterschap van oud politicus Dr. J.C. Terlouw.

Gezien de slechte situatie van het aalbestand is het aantreffen van dode palingen langs de Nederlandse rivieren verontrustend. Te meer omdat het hier overwegend om grote dieren gaat die klaar zijn om aan de paaitrek naar de Sargassozee te beginnen. De reden van de sterfte is

niet duidelijk. Er lijkt een verband te zijn tussen het aantal meldingen en de lage waterafvoeren. Doordat veel van de dode dieren "geknakt" zijn worden de turbines van waterkrachtcentrales of schroeven van binnenvaartschepen genoemd als mogelijke boosdoeners. Bij lage waterstanden gaat er minder water door de turbines van centrales waardoor de kans op beschadiging van alen toeneemt. Anderzijds is het zo dat de schuilplaatsen tussen de stenen van oevers en kribben verdwijnen als het water sterk daalt doordat de kribben droogvallen.

Opvallend is dat dit jaar naast paling ook een groot aantal dode zeeprikken werd aangetroffen waarvan het lichaam bij sommige exemplaren eveneens geknakt bleek. De vanuit de habitatrichtlijn streng beschermde zeeprik is net als paling een trekvissoort, maar trekt juist stroomopwaarts naar de zijrivieren van grote rivieren als Rijn en Maas om zich voort te planten. Waarschijnlijk worden de holtes tussen stenen oevers gebruikt om tijdens de paaitrek te rusten. Een overeenkomst tussen de paling en de zeeprik is dat zij beiden een slangachtig lichaam hebben en in het volwassen stadium wel een meter lang kunnen worden.

Om duidelijkheid te krijgen over de doodsoorzaak van de aangetroffen dode palingen en zeeprikken langs de Nederlandse grote rivieren doet Stichting RAVON een oproep aan één ieder waarnemingen hiervan door te geven via telmee.nl of waarneming.nl. Het liefst voorzien van foto's. Een mailtje naar Stichting RAVON mag ook. Van de dode zeeprikken zijn wij ook benieuwd of deze dieren nog hom of kuit bevatten. Als dit het geval is betekent dit namelijk dat de dieren niet zijn afgepaaid.

Paling (Foto: André den Ouden)

Zeeprik (Foto: Carlo van Brakel)